

Sygn. akt III AUa 1402/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2019 r.

**Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:**

Przewodniczący: SSA Barbara Staśkiewicz

Sędziowie: SSA Jarosław Błaszczak

SSA Ireneusz Lejczak (spr.)

Protokolant: Magdalena Krucka

po rozpoznaniu w dniu 6 marca 2019 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy (...) sp. z o.o. sp.k. we W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

przy udziale (...) sp. z o.o. w W., A. B.

o podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne

na skutek apelacji (...) Sp. z o.o. w W.

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 31 lipca 2018 r. sygn. akt VIII U 181/17

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca (...) sp. z o.o. sp.k. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 09.12.2016 r., którą organ rentowy stwierdził, że A. B. z tytułu zawartej umowy zlecenia u płatnika składek (...) sp. z o.o. sp.k. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 01.12.2015 r. do 6.01.2016 r. Tym samym podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne w miesiącu grudniu 2015 r. wynosi 0,00 zł.

Sąd Okręgowy w we W. Wydział VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 31.07.2018 r. oddalił odwołanie (pkt I) oraz zasądził od wnioskodawcy na rzecz organu rentowego kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt II).

Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca – (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą we W. jest wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS (...). Przedmiotem działalności spółki jest m.in. niespecjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych, pozostałe sprzątanie, specjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych, działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni,

działalność ochroniarska, z wyłączeniem obsługi systemów bezpieczeństwa, działalność ochroniarska w zakresie obsługi systemów bezpieczeństwa.

Spółka w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zajmuje się świadczeniem usług porządkowo - czystościowych na terenie całego kraju.

Spółka współpracowała i była związana umowami o wspólnych przedsięwzięciach z innymi spółkami takimi jak: (...) sp. z o.o. sp. k., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o. sp. k.

W dniu 8 grudnia 2014r. pomiędzy (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o. sp. k. oraz (...) sp. z o.o. sp. k. została zawarta umowa konsorcjalna nr (...) (k. 67 as).

Celem zawarcia tej umowy było złożenie wspólnej oferty w przetargu ogłoszonym przez (...) Publiczny Szpital (...) PUM w S. na świadczenie kompleksowej usługi utrzymania czystości i prawidłowym stanie sanitarno-higienicznym pomieszczeń wewnątrz budynków wraz z terenem zewnętrznym i pielęgnacja terenów zielonych w (...) Szpitalu (...) w S.. W ramach umowy strony postanowiły (par.1 pkt 3), że:

- Spółka (...) będzie świadczyła kompleksowe usługi w zakresie opieki medycznej, służące profilaktyce, zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia, oraz dostawę towarów i świadczenie usług ściśle z tymi usługami związane, wykonywane w ramach działalności leczniczej przez podmioty lecznicze, w oparciu o opis przedmiotu zamówienia;
- Spółka (...) będzie świadczyła pozostałe usługi objęte swiz, w szczególności porządkowo-czystościowe;
- Spółka (...) będzie świadczyła pozostałe usługi objęte swiz, w szczególności porządkowo-czystościowe;
- Spółka (...) będzie świadczyła pozostałe usługi objęte swiz, w szczególności porządkowo-czystościowe.

Ponadto, z treści umowy wynika, że członków Konsorcjum reprezentuje Spółka (...), która będzie także jedynym użytkownikiem pomieszczeń udostępnionych przez Szpital, i to ona będzie ponosiła koszty korzystania z pomieszczeń i ich utrzymania, rozliczając się z Konsorcjum. Równocześnie wynagrodzenie należne Konsorcjum od zamawiającego naliczane było w ten sposób, że:

- (...) wystawiało rachunki na rzecz zamawiającego faktury za świadczone usługi specjalistyczne;
- (...) wystawiało faktury na rzecz zamawiającego za pozostałe usługi w ramach umowy, zaś rozliczenia między (...) a (...) i (...) dokonywane były na podstawie odrębnych ustaleń.

Dopiero w porozumieniu do umowy konsorcjum (k. 68-70 as) zawartym w dniu 8 grudnia 2014 roku strony określiły podział między sobą zakresu świadczonych usług. Przy czym, jak wynika z treści par. 1 porozumienia zarówno Spółka (...) jak i (...) miały świadczyć kompleksowe usługi sprzątnia, a różnica dotyczyła jedynie zakresu i terenu sprzątnia.

Do realizacji swojej działalności Spółka zatrudniała m.in. osoby na podstawie umów zlecenia i w tym celu zawierała umowy zlecenia za pośrednictwem pełnomocników regionalnych spółki. Umowy były podpisywane albo na obiektach albo w siedzibach regionalnych spółki. Spółka stosowała narzędzia rekrutacyjne takie jak ogłoszenia czy polecenia przez inne osoby. Osoby zainteresowane podjęciem pracy zgłaszały się bezpośrednio do menedżera w celu zawarcia umowy. Spółka wyposażała zleceniobiorców w odzież ochronną roboczą, jeżeli zakres czynności tego wymagał, narzędzia i środki czystości niezbędne do wykonania swojej pracy. Odzież w którą byli wyposażeni zleceniobiorcy opatrzona była logiem (...) bez względu na to dla jakiej spółki zleceniobiorcy pracowali. Dokumentacja kadrowo - płacowa była prowadzona przez firmę (...), która wystawiała rachunki za ubezpieczonych i przekazywała ubezpieczonej wytworzone dokumenty do podpisu poprzez brygadzystów lub kierowników firmy (...) sp. z o.o. sp. k.

Ubezpieczona A. B. zawarła z (...) sp. k. w dniu 01.12.2015 r. umowę zlecenie nr (...), w której przyjęła do wykonania zlecenie polegające wynoszeniu śmieci do kontenera w okresie 01.12.2015r. – 31.12.2015 r. Wynagrodzenie zostało ustalone na kwotę, która nie przekroczy 10,00 zł brutto.

Nadto, ubezpieczona złożyła oświadczenie, że nie jest objęta obowiązkiem ubezpieczeń społecznych, nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty, nie jest studentem, nie składa wniosku o objęcie na zasadach dobrowolności ubezpieczeniem chorobowym, emerytalnym i rentowym, nie posiada stopnia niepełnosprawności. Oświadczyła ponadto, że nie pozostaje w rejestrze bezrobotnych oraz nie pobiera zasiłku dla bezrobotnych.

Od dnia 01.12.2015 r. była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jako osoba wykonująca umowę zlecenia przez płatnika składek (...) sp. z o.o. sp. k. z podstawą wymiaru składek na w/w ubezpieczenia w wysokości 10 zł.

Jednocześnie A. B. w dniu 2 grudnia 2015 roku podpisała umowę zlecenia ze Spółką (...) z siedzibą w W. której przedmiotem było wykonanie usług porządkowo-czystościowych za wynagrodzeniem nie przekraczającym 2000,00 zł brutto i od 02.12.2015 r. została zgłoszona do ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu wykonywania umowy zlecenia z podstawą wymiaru ustaloną w znacznie wyższej wysokości niż 10,00 zł.

A. B. w ramach umowy zlecenia z (...) sprzątała w placówce medycznej w S.. Umowa była wykonywana w tym samym budynku, w którym wykonywała zlecenie dotyczące wynoszenia śmieci zawarte ze Spółką (...).

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawcy nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy oparł się na przepisach art. 4 pkt 9, art. 6 ust. 1 pkt 2, 4-6 i 10, art. 9 ust. 2, art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 1 i 3, art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1778)

Zdaniem Sądu dla prawidłowego rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie zasadnicze znaczenie miało ustalenie czy pomiędzy ubezpieczoną a (...) sp. z o.o. sp.k. nastąpiło wykonanie umowy zlecenia oraz czy zawarcie dwóch umów zlecenia z dwiema różnymi spółkami w tym samym czasie zmierzało do obejścia prawa.

W analizowanej sprawie wątpliwości budziła zawarta umowa zlecenie z płatnikiem (...) sp. z o.o. sp.k., od których odprowadzana była kwota składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w niskiej wysokości tj. od wynagrodzenia w wysokości od 10 zł do 40 zł brutto miesięcznie w sytuacji, gdy z płatnikiem składek (...) sp. z o.o. sp.k. ww. ubezpieczoną łączyły umowy zlecenia, od których odprowadzana była tylko składka na ubezpieczenie zdrowotne od kwoty znacznie przewyższającej kwotę zadeklarowaną przez (...) sp. z o.o. sp.k.

Sąd Okręgowy zauważył, że podleganie ubezpieczeniom społecznym uwarunkowane jest legitymowaniem się statusem świadczącego pracę rzeczywiście, w ramach ważnego stosunku prawnego. Natomiast umowa zlecenia czy umowa o pracę nakładczą, która nie wiąże się z jej wykonywaniem, a zgłoszenie do ubezpieczenia następuje tylko pod pozorem istnienia tego tytułu ubezpieczenia, nie wywołuje skutków w sferze prawa ubezpieczeń społecznych. Podleganie ubezpieczeniom społecznym z określonych tytułów, a w konsekwencji również podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, wynikają z rzeczywistego stanu i sposobu wykonywania zatrudnienia, a nie z samego faktu sporządzenia umowy w określony sposób. Objęcie obowiązków wykonywanych w tym samym miejscu, w tym samym czasie i na rzecz tej samej osoby dwoma umowami zlecenia nie przesądza, iż mamy do czynienia z dwoma stosunkami zobowiązaniowymi. Taki zabieg nosi znamiona obejścia prawa w rozumieniu art. 58 § 1 k.c.

W rozpoznawanej sprawie, pierwsza umowa zlecenia rodziła obowiązek zgłoszenia oraz odprowadzenia składek na ubezpieczenia społeczne, natomiast umowa zlecenia zawarta jako druga z innym płatnikiem ((...) sp. z o.o. sp.k.), od której podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne była wielokrotnie wyższa niż wypłacana kwota wynagrodzenia z (...) sp. z o.o. sp.k., generowała obowiązek zgłoszenia tylko do ubezpieczenia zdrowotnego.

Sąd I instancji podkreślił, że przedmioty działalności wnioskodawcy oraz podmiotów powiązanych są podobne. Obydwie umowy były realizowane i wykonywane w tym samym okresie, miejscu i czasie. Zgłoszenie do ubezpieczenia

zdrowotnego dokonane wobec ubezpieczonej w podobny sposób, tj. w terminie kilku dni po zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego u wnioskodawcy. W ocenie Sądu miało to na celu stworzenie iluzorycznej sytuacji posiadania przez ubezpieczoną drugiego tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym, a tym samym skorzystania z możliwości wyboru ubezpieczenia, czego konsekwencją było przyjęcie do podstawy wymiaru składek przychodu w niższej wysokości. Wysokość wypłacanego przez spółki wynagrodzenia nie zależała od rzeczywistego czasu poświęconego przez zleceniobiorcę na wykonanie określonych czynności porządkowych dotyczących konkretnej umowy. Ubezpieczona realizując każdą z tych umów, wykonywała takie same czynności polegające na sprzątaniu oraz wynoszeniu śmieci oraz na pracy w szatni.

Sąd Okręgowy też podkreślił, że zarzuty naruszenia, przy wydaniu zaskarżonych decyzji, szeregu przepisów kodeksu postępowania administracyjnego w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie są badane, a zastosowanie ma kodeksu postępowania cywilnego.

Dlatego na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd oddalił odwołanie, a o kosztach orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Z wyrokiem tym nie zgodził się zainteresowany (...) Sp. z o.o. Sk. k. i w wywiedzionej apelacji zaskarżył go w całości, zarzucając naruszenie prawa materialnego oraz prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, a w szczególności:

1) art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (zwaną dalej: ustawą systemową) poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że ubezpieczona pomimo faktycznego wykonywania czynności z zakresu umowy zlecenia zawartej z płatnikiem składek nie podlegała z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu;

2) art. 9 ust. 2 ustawy systemowej w z w. z art. 58 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w szczególności poprzez przyjęcie, że rozbieżność czynności wykonywanych w tym samym miejscu, w tym samym czasie na dwie umowy zlecenia, nastąpiło w celu obejścia przepisów prawa w rozumieniu art. 58 § 1 k.c., którego celem jest pozoracja zbiegu tytułów ubezpieczenia społecznego i obniżenie kosztów wynikających z obowiązku odprowadzania składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, podczas gdy:

a) umowa zlecenia zawarta z płatnikiem składek została zawarta wcześniej niż z Zainteresowanym i od pierwszego dnia jej zawarcia była faktycznie wykonywana przez ubezpieczoną, a tym samym stanowiła ważny (i jedyny) tytuł do ubezpieczeń społecznych;

b) umowy zlecenia były przez ubezpieczoną faktycznie realizowane;

c) umowy zlecenia zostały ważne zawarte z różnymi podmiotami, a zatem stanowiły odrębne stosunki zobowiązaniowe i tytuły do ubezpieczeń, obejmujące zupełnie inne czynności, które nie mogły być wykonywane w ramach jednej umowy zlecenia, bowiem każda ze spółek miała inny zakres czynności wynikający m.in. z treści SIWZ i umowy konsorcjalnej;

d) przedłożone przez ubezpieczoną oświadczenie do celów podatkowo- ubezpieczeniowych wskazywało, że jej wolą jest objęcie ubezpieczeniami społecznymi pierwszej umowy zlecenia - zawartej z płatnikiem składek.

3) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego (tj. z zeznań świadków), wyprowadzenie wniosków sprzecznych z zebrany materiał dowodowy, z zasadami logicznego rozumowania i doświadczeniem życiowym, skutkujące błędnymi ustaleniami faktycznymi przyjętymi za podstawę rozstrzygnięcia, tj. poprzez przyjęcie, że:

a) nie znajduje uzasadnienia podpisanie dwóch odrębnych umów zlecenia z ubezpieczoną, podczas gdy w ustaleniach stanu faktycznego sprawy Sąd I instancji zasadnie przyjął, że w porozumieniu do umowy konsorcjum płatnik składek

i Zainteresowany określili pomiędzy sobą podział zakresu świadczonych usług na rzecz szpitala, co skutkowało koniecznością ich realizacji przez te podmioty indywidualnie, co dodatkowo zostało potwierdzone zeznaniami świadków: A. S., B. Ż., J. Z.;

b) zawarcie umowy zlecenia z płatnikiem składek a następnie umowy z Zainteresowanym miało na celu stworzenie iluzorycznej sytuacji posiadania przez zleceniobiorcę statusu ubezpieczonego (co pozwalało na uniknięcie obciążeń składkowych wynikających z kolejnych zawieranych umów zlecenia), podczas gdy Sąd zasadnie przyznał, że ubezpieczona faktycznie realizowała usługi polegające na wynoszeniu śmieci do kontenera, a zatem świadczyła usługi na rzecz płatnika składek, który jako jedyny, zgodnie z umową konsorcjalną oraz z zawartym do niej porozumieniem był odpowiedzialny za gospodarowanie odpadami na etapie ich zbierania z określonych budynków/pomieszczeń szpitala, a zatem ww. czynności ubezpieczona nie mogła świadczyć na rzecz Zainteresowanego;

c) wykonywanie przez ubezpieczoną czynności z zakresu usług porządkowych i usług z zakresu wynoszenia śmieci obejmowały jeden stosunek zobowiązaniowy, podczas gdy umowa zlecenia zawarta z płatnikiem składek została zawarta wcześniej i od tego dnia była faktycznie przez ubezpieczoną realizowana, natomiast druga - zawarta później - umowa zlecenia z Zainteresowanym była realizowana przez ubezpieczoną na rzecz Zainteresowanego, a zatem czynności te były wykonywane przez ubezpieczoną na rzecz dwóch odrębnych podmiotów, tj. płatnika składek i zainteresowanego.

4) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 235 § 1 k.p.c. poprzez oparcie wyroku na dowodach przeprowadzonych z naruszeniem zasady bezpośredniości, tj. na zeznaniach ubezpieczonych złożonych w trakcie innych postępowań niezwiązanych z niniejszą sprawą i uznanie, że ubezpieczona nie miała świadomości wykonywania dwóch różnych umów i nie odróżniała w jakim czasie wykonuje jedną, a w jakim czasie drugą umowę, podczas gdy ubezpieczona nie została przesłuchana w toku kontroli przeprowadzonej przez organ rentowy, ani nie stawiała się na przesłuchanie do Sądu w przedmiotowej sprawie, zatem nie jest znane Sądowi stanowisko ubezpieczonej w ww. zakresie.

W związku z powyższym apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji organu rentowego poprzez ustalenie, że ubezpieczona podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu umowy zlecenia zawartej z wnioskodawcą oraz że podstawą wymiaru składek na te ubezpieczenia jest kwota zadeklarowana przez wnioskodawcę, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku (względnie wyroku i poprzedzającej go decyzji) i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, a nadto o zasądzenie normatywnych kosztów procesu.

Pismem procesowym z dnia 22.02.2019 r. apelujący wniósł o zawieszenie postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. ze względu na toczące się w Trybunale Konstytucyjnym postępowanie o sygn. akt K 5/18 w przedmiocie zbadania zgodności z Konstytucją art. 83 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 86 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zakresie, w jakim przepisy te uprawniają organ rentowy do samodzielnego kontrolowania ważności i stwierdzania nieważności stosunku cywilnoprawnego na podstawie art. 58 § 1 k.c. lub art. 83 § 1 k.c. przy wydawaniu decyzji w indywidualnych sprawach, pomimo braku precyzyjnego uregulowania zakresu kompetencji organu rentowego odnośnie stosowania przepisów prawa cywilnego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja zainteresowanego nie zasługiwała na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie sporne było to, czy umowa zlecenie łącząca ubezpieczoną z wnioskodawcą, wobec faktu wykonywania w spornym okresie innej umowy zlecenia ze spółką (...) sp. z o.o. sp.k., , była ważna, a zatem czy ubezpieczona winna podlegać obowiązkowi zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych z tytułu jej wykonywania.

Zainteresowany w apelacji od wyroku Sądu I instancji żąda uznania, że umowa zlecenia zawarta z zainteresowaną była wykonywana i stanowiła odrębny tytuł ubezpieczenia, a tym samym wnioskodawca jest obowiązany do odprowadzenia za zainteresowaną składek na ubezpieczenie społeczne z tego tytułu za okres wskazany w decyzji.

Oceny prawnej w rozpoznawanej sprawie nie można dokonywać w oderwaniu od działań obu spółek tj. (...) sp. z o.o. sp.k. i (...) sp. z o.o. sp.k., działających bez wątpienia w porozumieniu. Sporne pozostawało ustalenie, czy obie te spółki, zawierając z ubezpieczoną każda z nich jedną umowę o usługi, z których tylko pierwsza stanowiła podstawę dla ustalenia minimalnych składek na ubezpieczenia społeczne, natomiast drugi płatnik opłacał tylko składki na ubezpieczenie zdrowotne od znacznie wyżej podstawy wymiaru składek działały przeciwko zasadom współżycia społecznego.

Przepis art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1778) zawiera regulacje, znajdujące zastosowanie w przypadku zbiegu tzw. ogólnych tytułów ubezpieczenia. Osoba spełniająca warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku tytułów, była obejmowana obowiązkowo ubezpieczeniami z tego tytułu, który powstał najwcześniej, z tym że możliwa była zmiana tytułu ubezpieczenia. Z pozostałych tytułów (wszystkich lub części) osoba taka mogła być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi dobrowolnie.

Podkreślenia wymaga, że sam fakt zredagowania odrębnych umów o usługi porządkowe i wynoszenie śmieci nie przesądza o tym, że rzeczywiście w sensie prawnym mamy do czynienia z kilkoma stosunkami zobowiązaniowymi (tytułami ubezpieczeń). Podleganie ubezpieczeniom społecznym z określonych tytułów, a w konsekwencji również podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, wynikają bowiem z rzeczywistego stanu i sposobu wykonywania pracy, usług, zlecenia, a nie z samego faktu sporządzenia umowy w określony sposób.

Nie bez znaczenia dla powyższej oceny jest fakt, że obie umowy o usługi wykonywane były w tym samym miejscu i czasie na rzecz tego samego podmiotu, będącego kontrahentem jednej ze spółek grupy (...). Ubezpieczona pracowała w placówce służby zdrowia w S. jako pracownik fizyczny. Do jej obowiązków należało wykonywanie czynności porządkowych przy pomocy środków czystości oraz narzędzi. Natomiast osobną umowę tylko na wynoszenie śmieci (względnie pracę w szatni), miała podpisaną z wnioskodawcą. Rozdzielenie czynności porządkowych od wynoszenia śmieci jest wręcz absurdalne. Powszechnym jest, że w zakresie obowiązków pracowników sprzątających jest po pierwsze uprzątniecie danego obiektu, w tym pozbieranie śmieci, a następnie wyniesienia tych śmieci do kosza, który zwykle znajduje się w pobliżu sprzątanego budynku. Sztuczne rozdzielenie tych obowiązków jest niecelowe, niepraktyczne i irracjonalne. Trudno sobie wyobrazić, by jedna firma zatrudniała pracownika do sprzątania, a druga innego pracownika tylko do wynoszenia śmieci, uprzednio zebranych przez pierwszego z nich. To samo dotyczy wykonywania tych obowiązków przez jedną osobę. Opisany wyżej zakres obowiązków ubezpieczonej, czyli sprzątanie i wynoszenie śmieci, winien być objęty jedną umową zlecenia, gdyż sprzątanie nierozzerwalnie wiąże się z następczym wyniesieniem śmieci w przypadku sprzątania budynków użyteczności publicznej czy siedzib firm. Tymczasem pierwszą umową o usługi objęty został jedynie mały wycinek nawet nie tyle prac ubezpieczonej, co jej obowiązków wynikających z drugiej umowy, polegającej już na „sprzątaniu właściwym”. Zasadnicza praca ubezpieczonej, która mogła rodzić potencjalne niebezpieczeństwo wymagające ochrony ubezpieczeniowej i objęcia jej obowiązkiem ubezpieczenia, nie była w istocie chroniona, ponieważ ubezpieczeniem została objęta tylko umowa dotycząca wynoszenia śmieci, które wcześniej ubezpieczona pozbierała w ramach sprzątania. Powtórzyć trzeba, że wynoszenie śmieci jest normalnym obowiązkiem pracownika sprzątającego. Istotny był również aspekt finansowy umowy „na wynoszenie śmieci”. Umowa przewidująca wynagrodzenie w kwocie nie wyższej niż 10 zł miesięcznie nie mogłaby zostać zawarta bez zawarcia umowy przewidującej wykonywanie w tym samym czasie i miejscu prac porządkowych z wynagrodzeniem wielokrotnie wyższym (w tym przypadku 2000 zł).

Należy podkreślić, że o zawarciu umowy mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana (por. wyrok Sądu Najwyższego z 11.01.2006 r. w sprawie II UK 51/05, OSNP 2006/23-24/36). Kontrolna analiza akt sprawy, dokonana przez Sąd Apelacyjny, w sposób jednoznaczny wykazała, że zawarcie odrębnej

umowy na wynoszenie śmieci służyć miało obejściu obowiązujących przepisów prawa dotyczących wysokości składek zależnych od podstawy wymiaru, czyli wynagrodzenia i upozorowaniu zbiegu ogólnych tytułów ubezpieczenia i wyeliminowaniu regulacji z art. 6 ust. 1 pkt 4 w odniesieniu do rzeczywistych prac ubezpieczonych, tj. sprzątanii obiektów.

Odnośnie wniosku apelującego o zawieszenie postępowania w związku ze sprawą toczącą się przed Trybunałem Konstytucyjnym o sygn. K 5/18 dotyczącą zbadania zgodności art. 83 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 86 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z art. 7 w zw. z art. 2 oraz z art. 217 w zw. z art. 21 ust. 1 w zw. z art. 64 ust. 1 i 3 i w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji, także był on niezasadny. Skierowanie wniosku o zbadanie zgodności ustaw i przepisów prawa, wydawanych przez centralne organy państwowe, z Konstytucją w trybie art. 191 Konstytucji nie jest przesłanką do zawieszenia postępowania cywilnego, co wynika z przepisów art. 174 i 177 k.p.c. Wprawdzie Sąd Najwyższy w wyroku z 28 września 1994 r., I PRN 61/94, (OSNAP 1995, nr 1, poz. 6), przyjął, dokonując rozszerzającej wykładni przepisu art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c., że sąd może z urzędu zawiesić postępowanie w sprawie cywilnej, także w przypadku przedstawienia Trybunałowi Konstytucyjnemu przez sąd cywilny w innej sprawie, pytania prawnego dotyczącego zgodności z Konstytucją ustawy, która ma być zastosowana, jednakże stanowisko to spotkało się słusznie z krytyką w piśmiennictwie (A. Zieliński, glosa do powołanego wyroku, PS 1995, nr 7-8, s. 138 i n.; J. Gudowski, Przegląd orzecznictwa z zakresu prawa cywilnego procesowego, PS 1998, nr 4, s. 68; A. Jaślikowski, Recenzja książki A. Laskowskiej..., s. 463; M. Jędrzejewska (w opracowaniu P. Grzegorzczaka) (w:) Kodeks postępowania cywilnego..., t. 1, red. T. Ereciński, s. 799). Postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym w przedmiocie zgodności z Konstytucją ustawy, która ma być zastosowana w postępowaniu cywilnym nie jest postępowaniem cywilnym, o jakim mowa w art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. i rozstrzygnięcie niniejszej sprawy nie zależy od jego wyniku (zob. też postanowienie SN z 14 lipca 2010 r., V CZ 51/10, LEX nr 1375553). W braku podstawy prawnej zawieszenie postępowania cywilnego nie wchodzi także w grę, gdy pytanie prawne zostało przedstawione Trybunałowi Konstytucyjnemu przez skład orzekający w innej sprawie, a dotyczące zgodności z Konstytucją ustawy, która ma być zastosowana w tym postępowaniu. Przepisy o zawieszeniu postępowania cywilnego powinny być interpretowane ściśle, a ich wykładnia nie może prowadzić do tworzenia pozaustawowych przesłanek zawieszenia. Podkreśla się także, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego wydany w innej sprawie nie ma charakteru rozstrzygnięcia prejudycjalnego. W razie korzystnego rozstrzygnięcia skargi konstytucyjnej lub uznania wskutek wniosku w trybie art. 191 Konstytucji przez Trybunał Konstytucyjny niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie, skarżący może skorzystać ze stosownych środków prawnych przewidzianych w art. 401¹ k.p.c.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

SSA Jarosław Błaszczak SSA Barbara Staśkiewicz SSA Ireneusz Lejczak

R.S.